

IZHAJA VSAK DAN

tudi ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Posamične šte. se prodajajo po 3 nř. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, Št. Petru, Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolmini, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele šte. po 5 nř. (10 stot.)

OGLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolone. CENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 8 st. mm. osmrtnice, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljna vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema inseratni oddelček uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. Plačljivo in tožljivo v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

„V edinosti je moč!“

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbe brez doposlane naročnine, se uprava ne ozira. Naročnina na nedeljsko izdanje „EDINOSTI“ stane: za celo leto Kron 5.20, za pol leta Kron 2.80.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Neprankovana pisma se ne sprejemajo in rokopisi se ne vračajo. Naročnino oglaševanja in reklamacije je pošiljati na upravo lista. UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 20 (Narodni dom). Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konsorcij lista „Edinost“. — Natisnila Tiskarna „Edinost“, vpisana zadruga z omejenim poročstvom v Trstu, ulica Giorgio Galatti šte. 20.

Poštno-hranilnični račun šte. 841-652. TELEFON št. 11-57.

BRZOJAVNE VESTI.

Grško-turška kriza.

Nagovor kralja Konstantina na oficirje in moštvo.

SOLUN, 12. (Izv.) Po paradi grške armade, ki se je vršila včeraj pri Solunu, je nagovoril kralj Konstantin oficirje s sledečimi besedami: „Zaupam v vašo zvestobo in hrabrost, katero ste izkazali tekom zadnjih vojen. Po vaši zaslugi smo ostali gospodarji položaja na Balkanu. Prepričan sem, da boste svoje doslej izkazane lastnosti ohranili in jih v slučaju, če bi bilo treba, vnovič spravili do veljave!“

Med parado je kralj izdal na moštvo, oficirje in podoficirje sledečo proklamacijo: „Oficirji! Podoficirji! Vojaki! Preteklo je že leto, odkar ste posegli po orožju, da branite z njim svojo čast in čast domovine. Tekom tega leta so se meje naše grške domovine nepričakovano razširile. Po vseh trudih in naporih zadnjega leta bi imeli sedaj popolno pravico, da živitate mirno sadove svojega dela. Toda potrebno je, da si to, kar smo si osvojili, tudi zasiguramo. Upam, da ste me razumeli in da boste proč od svojih ognjišč ohranili svojo zvestobo do domovine.“

Kralj je povsod jako živahno aklamiran in odpotuje jutri v notranjo Macedonijo, da nadzoruje tamkajšnje grške posadke.

Veliki vezir — načelnik mladoturškega komiteja.

CARIGRAD, 12. (Izv.) Mladoturški komite je soglasno izvolil za svojega načelnika sedanjega velikega vezirja.

Zahodno tracijsko vprašanje.

CARIGRAD, 12. (Izv.) V informiranih krogih se zatrjuje, da je zahodnotracijsko vprašanje že rešeno. Bolgarska se je formalno obvezala, da bo upoštevala pravice muslimanov in imenovala za podpredsednika in pomočnike raznih oblasti tracijske muslimanske domačine. Tudi orožništvo v zahodni Traciji bo iz samih muslimanov.

Boji ob črnogorsko-albanski meji.

CETINJE, 12. (Kor.) Tukajšnjim uradnim mestom došle vesti javljajo, da so Arnavti včeraj s premočjo nepričakovano napadli vso črnogorsko fronto od Gusinja pa do Djakovice. Razvil se je hud boj, ki se še vrši. Črnogorci dobivajo znatna ojačenja iz Gusinja.

Kraj Nikola je pregledal mobilizirane čete in je prečital pri tem razglas, ki pravi: Po toliki nevarnosti in tolikem trudu in trpljenju bi mogli sedaj z vso pravico počivati, toda potrebujem vas še, da si zagotovimo, kar smo si pridobili s tolikimi žrtvami.

PODLISTEK.

Norec vojvodinje.

Florentinska novela Ernsta Remina.

Umika se počasi, korakoma; zmedenih korakov, morkih oči gleda okoli sebe, možgani mu leže v glavi, kakor prazna, nedeljavna goba; trudi se, da bi pogled, kaj pomenja nje strašni pogled, nje triumfiračoče postopanje — ali možgani so odrekli. In zdaj se mu zdi naenkrat, kakor da se gorostasno oboje tam gori trese in maje — v hudem strahu drvi dalje, proti bližnjemu vzhodu, kakor da ga gonijo furije — le ven, da se ne zruši na njegovo glavo!

Prišel je na plano, skozi nepravna vrata. Med kladami in ogredjem kamnosekov, ki so delali na Giottovi fasadi, si je krčil pot. Udaril mu je nasproti žgoč, dušljiv zrak in stal je, težko sopeč, pod ogredjem.

Blesteče so gledala zlatosvitla glavna vrata baptisteria preko ceste njemu nasproti, slovito mojstrsko delo Ghibertija, o katerem je rekel nedavno že starajoči se Buonarroti, da je vredno, da bi se dičilo ob vhodu v

Isa Boljetinac živ.

DUNAJ, 12. (Izv.) Iz Skadra se poroča, da je prispel tjakaj albanski vstaški voditelj Isa Boljetinac, v katerem se je govorilo, da je umrl, oziroma da je v srbskih rokah.

Boji med Pečjo in Djakovico.

VALONA, 12. (Izv.) V albanskih krogih se zatrjuje, da se je vnel med Pečjo in Djakovico oster boj med Albanci, Srbi in Črnogorci. Glasom albanskih poročil se je posrečilo Albancem zavzeti vas Botušo, ki tvori nekako zvezo med Pečjo in Djakovico.

Srbsko posojilo na francoskem.

PARIZ, 12. (Izv.) Radikalec Deloncle je pisal finančnemu ministru pismo, v katerem ga pozivlja, da naj sporazumno z zunanjim ministrom začasno odloži srbsko posojilo, češ, da se nahaja Srbija v zelo nejasnem položaju, vsled česar je treba vprašanje francoske denarne pomoči za toliko časa suspendirati, dokler ne bodo rešena vsa aktualna vprašanja, v katera je zapletena Srbija, in dokler ne bo uravnana gospodarska zadeva Srbije z Avstrijo.

Nadškof Stadler odstopi.

DUNAJ, 12. (Izv.) „Zeit“ poroča: Med Vatikanom in Dunajem je prišlo do sporazuma, glasom katerega odstopi sedanji sarajevski nadškof dr. Stadler, ki je v zadnjem času tako vznemiril srbsko javnost v Bosni.

Zborovanje poštinih nastavlencev v Pragi.

PRAGA, 12. (Izv.) V produktivni borzi se je vršilo danes velikansko zborovanje čeških poštinih uradnikov in poštinih slug. Shoda se je udeležilo okoli 4000 interesirancev, ki so zahtevali takojšnje uveljavljenje službene pragmatike. Sprejeta je bila tudi resolucija, v kateri groze poštini uradniki in s uge čisto jasno s pasivno rezistenco, če se ne ugotovi zahtevam celokupnega avstrijskega uradništva. Po shodu se je vršil sijajen demonstracijski obhod po mestu, ki je napravil velik vtisk posebno radi tega, ker so demonstranti korakali mirno in molče.

Praški židi proti ritualnemu procesu v Kijevu.

PRAGA, 12. (Izv.) Danes se je vršil tu protestni shod proti kijevskemu ritualnemu procesu, katerega so se udeležili večji del židje. Po zborovanju so hoteli zborovalci udreti pred ruski konzulat in tamkaj demonstrirati, kar je pa policija preprečila s tem, da je zaprla vse ulične dohode h konzulatu.

Orkan v Črnem morju.

SEVASTOPOL, 12. (Izv.) V Črnem morju razsaja strašen orkan. Več ljudi se je že potopilo.

raj. Danes je to umetniško delo pokrito s temno patino stoletij; ali onega dne je blestelo in žarelo v ognju opoldanskega solca, ki je stalo posevno nad njim.

Raffaello je stopil do srede prazne ceste, korak za korakom; oko mu je bilo nepremično uprto na eno glavo v reliefu, dvigajočo se svobodno. Pljuča so mu hropela; kakor da se mu je raztopljen metal vliil v glavo, odkar je stopil iz hladne hiše božje na plano.

„Ha,“ je mrmral sam sebi. „Kaj si napravil mojster Ghiberti? Saj si priredil glavo tirana Alessandra na svoja vrata! Kako — mari si ga poznal?“

Stresal je glavo in se prijel za čelo.

„Mari sem blazen sedaj? Saj stoji Ghibertijevo dolo že celo stoletje na tem mestu. In tako star Alessandro gotovo ni. O Raffaello, Raffaello, ti bedni tepec, ti!“

Nesrečno čutstvo zaničevanja se mu je dvigalo iz sra kakor moten puh sopare. Po tem ga je prevzela topa srditost.

„Ljubi ga, vkljub temu obrazu, človeka, ki so mu usojene valice! Pfaj, Ghiberti, zakaj si moral proslaviti ravno tega?“

Katastrofa parnika „Volturno“.

LONDON, 12. (Izv.) O strašni katastrofi, ki je zadela parnik „Volturno“, se še poroča: Jutri prispe parnik „Carmania“ s 110 potniki potopljene „Volturna“ v Liverpool. Parnik „Mineapolis“, ki ima tudi precej rešenega moštva na krovu, dospe jutri v London. Parnik „Devonian“, ki je rešil 51 mož, pride v torek v Liverpool.

Število žrtev ponesrečenega parnika še ni dognano. Utonilo je okoli 100 — 130 potnikov. Požar je nastal vsled eksplozije na sprednjem delu ladje. Če se nahaja med ponesrečenci tudi kaj Avstrijcev, sicer še ni znano, a domneva se, da je bilo na potopljenem parniku več galiških izseljencev, ki so bili na medkrovu. Eksplozija kotla je bila tako strašna, da je bil parnik razklan na dva dela. Parnik se je držal od trenutka eksplozije pa do potopa 20 ur na morsk gladini.

BREMEN 12. (Izv.) Parnik „Seidlitz“, last severnemorskega Lloydja, je brzojavil semkaj, da se nahaja na njegovem krovu 46 potnikov ponesrečenega „Volturna“.

LIVERPOOL, 12. (Izv.) Cunardova družba je dobila danes poročilo parnika „Carmania“, da je utonilo skupno 136 potnikov ponesrečenega „Volturna“. Bili so to večinoma oni potniki, ki so se hoteli prvi rešiti in so poskakali v čolne v trenutku, ko je bilo morje najbolj razburkano. Parnik „Carmania“ ima na krovu samo enega rešenega potnika in prispe jutri v Quenstown. Parnik „Caronia“, last Cunardove družbe, je brzojavil, da je bil „Volturno“ dne 10. oktobra ob 8 zvečer ves v plamenu še vedno na površju morja.

Lord Georges proti veleposestnikom.

LONDON, 12. (Izv.) Finančni minister lord Georges je na svojem shodu v Betfordu razpravljal o agrarnem vprašanju in izjavil, da je veleposestvo pravi sovražnik ljudskega razvoja. Zemlja se nahaja večji del v rokah privilegirane veleposestva, dočim je ljudstvo lačno po zemlji. Vlada bo napela sedaj, ko je rešena homerula, vse sile, da izvede radikalno agrarno reformo. Nekateri skušajo rešiti agrarno vprašanje tako, da bi vlada odkupila veleposestva, a ta proces bi po njegovem mnenju trajal predolgo, lahko 500 let. Zato bo morala vlada poseči po drugih sredstvih in obljublja ljudstvu, da toliko časa ne odneha, dokler ne bo angleška zemlja prosta.

Boji za svobodo in njihovi junaki.

„Südslavische Rundschau“ je pred dnevi priobčila iz Belgrada sledeči zanimivi dopis, ki le predobro označuje razmere, ki vladajo

To je rekel hripavo in tiho samemu sebi. Sedaj pa mu je postal glas srditeji, glasnejši iz vedno nitreji. „Gotovo bi ti bil položil glavo pred tvoje noge! Vojvoda se ga mora nazivati! Njegova soproga vojvodinja! Ne zmoti se v naslovu, je vele Luca, starec! Dobro! Pozdravljam te vojvoda, pozdravljam!“

Namah je snel svoj baret in je ob globokem poklonu zamahnil z njim z levico dalec predse proti glavi iz brona, da se je skoraj dotaknil tal. Potem je ponovil še enkrat, toda s srdito-zaničljivim glasom, skoro tuleč: „Ali ne čuješ, pozdravljam te, vojvoda? Ali ne odgovorja na moj pozdrav? Čemu se mi režiš tako bleščeče? Špičasti nos blesti tako zaničljivo, tako malopridniško! Nič vojvoda, prav nič vojvoda! Prenehaj vendar v tem, to me grize v oči!“

Obmolnil je. Sedaj stoji tesno pred bronastimi vrati ter zre s srditim obrazom na glavo, ki so jej bile poteze v resnici podobne onim Alessandra. Kamnoseki so prišli doli z ogredja in se priplazili semkaj radovedno. Drezali so se in šepetali.

„Sedaj Alessandro“, je nadaljeval Raf-

v blaženi Albaniji in zaradi katerih je moralo zopet poteči toliko človeške krvi prav v zadnjem času. Razmerje med Avstrijo in Srbijo se je sicer začelo obračati na bolje. P. set srbskega ministrskega predsednika Pašića na Dunaju obeta preobrat v avstrijski zunanji politiki, in ravno dogodki in razmere v Albaniji so najnujnejši opomin, da je skrajni čas, da najdejo avstrijski vodilni krogi pravo pot do resničnega in odkritega zblizanja med Avstrijo in balkanskimi državami. Omenjeni dopis pravi:

Na Dunaju se zopet enkrat čudijo, da srbsko časopisje napada Avstrijo in pravijo, da monarhija ni v nikaki zvezi z arnavtskimi nemiri. Podtikanje, da imajo arnavtski nemiri svoj vzrok v avstrijskem hujskanju, da le dokazuje, kaka zahrbtnost in kako predsodki vladajo v srbski javnosti proti Avstro-Ogrski.

Tako je dunajsko časopisje kar sumarično odpravilo srbska očitanja, in sovražnost Srbije proti avstro-ogrski monarhiji je zopet dokazana jasno kakor beli dan. Resnica pa je seveda popolnoma drugačna. Saj ni treba šele preiskovati, da bi se našle zveze med avstro-ogrsko politiko in arnavtskimi nemiri, treba je le samo čitati, kar se je vse na Dunaju v tem času govorilo in pisalo, pa se lahko razume, da je bil srbski časnikiški boj edino le p. jmljiv in razumljiv odmev dunajskih glasov. Seveda pa se ve dandanes v Srbiji, da dunajsko časopisje ni predstavljatelj avstrijske javnosti — avstrijski narodi, in sicer ne le Slovani, temveč tudi Nemci žele prijateljskega zblizanja obeh držav — temveč v pretežni večini le glasilo tiskovnega urada v zunanjem ministrtvu. To da prav zato se spravlja v Belgradu hujskanje nekaterih dunajskih listov, sistematično obrekovanje Srbije in sovražnosti proti vsemu, kar je srbskega, v neposredno zvezo s oficijelno avstrijsko politiko. Zveza med dunajskim hujskaskim časopisjem in delovanjem literarnega biroja v zunanjem ministrtvu se dajo tak lahko izpoznati, da jih lahko izpoznajo celo taki, ki ne poznajo bogve koliko političnega dela. Direktno zveze posameznih listov s tiskovnim uradom zunanjega ministrtva se seveda odtegujejo javnosti, tem jasnejše pa so indirektno informativne zveze.

Za albansko vprašanje posebej si je literarni urad zunanjega ministrtva uredil popolno korespondenco, ki poroča take gorostasnosti, da se morajo zaradi njih ogorčati tudi najzmernejši srbski krogi. Na videz je ta korespondenca le uradno glasilo provizorične albanske vlade v Valoni. To pa bi se moglo verjeti le tedaj, če bi bilo ugotovljeno, da si je Izmael Kemal najel zase tudi dunajski uradni tiskovni urad — kar pa je seveda absurdnost. Ponovno je namreč „Albanska korespondenca“ priobčila

faello in posegel v nedrje prav skrivno, taktinsko potisnivi roko pod jopič, „ako nočeš odstraniti blestečega topaza se svojega nosu, ti pomore naj! To mi menda dovoliš — Clarissa!“

To je izpregovoril v tigresko prijaznem tonu, le zobje so mu škripali pri tem. Pri-pogujene glave je pričakoval en trenutek odgovora. In sedaj — je izrekel nož, skočil kakor mačka proti vratom, prijel za vrat glave in izvel z desnico besen sunek proti njej. Udarce je odtekel v njegovo levoico, s katero je držal bronasti vrat. Iz vrat so se začul pruskajoč glas. Ta glas in pa pogled na kri, ki je sikala iz njegove roke, sta Raffaella popolnoma pobesnila. Izpustil je bodalo, odskočil ter je z vrtečim se očesom iskal po tleh kamna. Tu leži odbit kos mramorja. Priponil se je bliskoma, roka je pri-jela krčevito za mramornat kos in že je v polubesnosti skočil proti umetvoti, mahajoč s kamnom, debelim za človeško pest, s katerim naj v bližnji sekundi odloji nenadomestljivo glavo. Ali zaustavili so mu roko delavci, priskočivši s prestrašenim krikom.

(Pride še).

dozdevno albansko uradne stvari, ki se jih je istočasno moglo čitati ne samo v enakem smislu, temveč deloma tudi dobesedno v dunajskih večernih listih.

V „Albanski korespondenci“ se slikajo arnavtski nemiri knt boj tlačnega naroda za svobodo in voditelji arnavtskih vstaških tolpa kot junaki, ki se bore za svobodo. In avstrijsko časopisje le prerado išče zanje simpatij v avstrijski javnosti. (Tako je n. pr. sobotni tržaški „Corriere Adriatico“ priobčil sliko voditelja vsega arnavtskega gibanja, popularnega arnavtskega vodje Ise Boljetinca, — Prip. ured.)

Pravi značaj arnavtskega gibanja je tudi v Avstriji znan vsakomur, kdor le površno pozna razmere. Brezvestni špekulacije so izkušali z organiziranim napadom divja arnavtska plemena na srbskem ozemlju, ki se po svoji naravi protivijo miru in redu, ki ga mora civilizirana država uvesti namesto prejšnje anarhije in splošne nevarnosti, nahajati k očitnemu uporu, na drugi strani pa primorati Srbijo k ukrepom, katerih posledice naj bi bili novi težki politični zapletljaji. Čim bolj se kaže, da se ne izpolnijo nade teh špekulantov, tem besnejša postajajo obrekovanja srbskega naroda in njegove armade in tem neokusnejše bajke o arnavtskih junakih in njihovih junaštvih. Ni treba drugega, nego samo brez predsodkov presojeti ves položaj, pa se prav lahko najde odgovor na vprašanje, ali so napadi srbskega časopisja proti Avstriji res le izraz zlohrbnega sovražstva, ali pa upravičene nevolje.

Posebej pa je treba še omenjati primer, kako zna dunajsko časopisje slepiti javnost. Junak arnavtskih bojev, pravi heros bojev za arnavtsko svobodo, je sedaj v Avstriji — Isa Boljetinac, ali kako se je imenoval, odkar se je ustanovila samostojna Albanija — „pl. Boljetini“. Zadnja poročila so prinesla vest, da je Boljetinac težko obolel, da se nahaja v srbskih rokah in pride, če ozdravi, kot srbski podanik pred srbsko vojno sodišče kot veleizdajalec. Iz Valone pa so tudi že poročali, da je Boljetinac že mrtev. O tem „junaku“ „Albanska korespondenca“ ni le doročala samo, kaka slavna dela je izvršil, temveč je objavila tudi njegova pisma za svobodo. Žal pa je bil Boljetinac človek, čigar pisateljsko delovanje se je omejevalo na to, da je pritiskal očnjeni palec na to ali ono pobotnico, s katero je potrjeval sprejem „častne plače“. Boljetinac je namreč popoln analfabet, ki ni znal ne čitati ne pisati. V Albaniji to gotovo ni nikaka sramota, kajti človek je tudi kot analfabet lahko dober rodoljub. Toda gospod pl. Boljetini je imel za to zelo malo sposobnosti. Govoril je sicer zelo dobro srbski, toda zelo slabo arnavtski in od njegovih dveh sinov zna eden samo srbski, drugi pa tudi nekoliko arnavtski.

Življenje Isa Boljetinca pa je tudi drugače zelo zanimivo. Do leta 1905. je bil eden onih mnogoštevilnih arnavtskih roparjev na Kosovu, ki vidijo svoj glavni poklic v oplenjevanju srbskih kmetov, ki se niso mogli braniti, da jih je preganjal iz njihovih hiš in lastnine ter si vževal vsak umor za veliko zaslugo. Njegova naravna nadarjenost mu je v naslednjih letih pridobila ulogo boljšega roparskega glavarja, ki se ga je začela turška vlada bati in zato tudi spoštovati. S tem je seveda tudi porastel njegov vpliv in prišel je v položaj, da je sklepal politične posle, ki so se dobro izplačevali. Dobival je turško „častno plačo“, jemal je črnogorski denar in njegove pobotnice se nahajajo tudi v Beogradu. V začetku prve balkanske vojne se je torej vedel napram Srbom zelo dobrohotno, toda pozneje si je dal odkupiti to svojo dobrohotnost. Kakor se pristojno takemu možu, je postal albanski vojni minister in je dosegel končno vrhovno poveljništvo nad arnavtskimi vstaškimi tolpami.... In sedaj se je dajal dan zadnem obćudovati in poveljevali Dunajčanom ob njihovi jutranji kavi in jim je pisal: „svobodo ali smrt“, svojo precej precej predrzno ponaredbo v Albaniji tako priljubljena klica: „denar ali pa življenje!“ A sedaj, ko je baje mrtev, sedaj mu lahko dunajsko časopisje lahko zapoje svoje najlepše posmrtnice in mu postavi spomenik njemu in njihovim roparskim „junaštvom“.

Toda biti moramo pravični. Isa Boljetinac ni izjema. Kdor čita zahteve Esad paše in njegovih prijateljev napram slavni vladi

v Valoni, si tudi lahko misli svoje o teh gospodih. Ostal bi samo še hrabri branitelj Skadra. Pred kratkim je ta gospod vložil večjo svoto v nekem tržaškem denarnem zavodu. Upamo da jo je rešil iz rok Izmael Kemalovih za albansko državno blagajno.

Albanska zadeva se žal končuje tako, da je stvar s človeškega stališča gotovo treba obžalovati. Brezvestni hujšaki so naglali svoje vstaške tolpe v pogubo, ki jo mora napraviti vsaka država onim, ki zatajujejo državni red. Arnavtska vstaja se končuje s popolnim porazom vstašev in na svoji duši imajo prelito kri tisti, ki so hujškali k vstaji. Kdo pa so bili tisti, na to seveda ne odgovori dunajsko časopisje!

Domače vesti.

Odborova seja političnega društva „Edinosti“ se bo vršila danes, v ponedeljek, 13. t. m. točno ob 3 pop. v „Slovanski čitalnici“. — Vabljeni so vsi gg. odborniki, namestniki in deželni posilanci, da se seje gotovo udeležijo.

Kako so praznovali Verdijevo stoletnico! Je pač res neko prokletstvo nad tržaškim ležitalijanstvom, prokletstvo, ki mu izpreminja njegove poizkuse najresnejših političnih ali kulturnih dejanj v smešne pajacade ali celo naravnost pravcata barbarstva. To prokletstvo se je v vsem svojim učinki pokazalo tudi včeraj ob priliki proslave stoletnice velikega glasbenega mojstra Verdija.

Na trgu sv. Ivana stoji Verdijev spomenik in priredili so tjakaj izpredov, v katerem so nosili vence, ki so jih položili pred spomenik. Hiše na omenjenem trgu so bile okrašene s tržaškimi zastavami in različni preprogami, ki so jih obesili skozi okna in ovili z njimi balkone. Slišali smo govoriti Italijane same, kako so se norčevali, da je bil zadnji čas; da se je priredila ta slavnost, kajti tako so ljudje na tem trgu imeli vendar enkrat priliko, da so prezračili svoje stare, razcefrane preproge. Le žal, da so jih prej pozabili izprašati in izkrtati, kajti na nekaterih so se poznali še sledovi stopinj.

In pa ta izpredov! Kakor tropa ovac so korakala razna športna društva, noseč svoje vence, med njimi pa — Cuttin, ki je najel dva dečka, da sta nesla majhen venčič z napisom, da poklanja ta venec Verdijevemu spominu — „Coda del Diavolo“. Nočemo tu izražati svojega mnenja, temveč beležimo le italijanske glasove, ki so se očitno zgražali nad to oskrunitvijo spomina velikega Verdija. Kopa smrdljivega blata na spomenik Verdijev — to je bil Cuttinov venec in za to so ga smatrali Italijani sami.

Ali to še ni bilo dovolj. Še lepše je bilo treba proslaviti Verdijevo stoletnico. Nekako okrog sedmih zvečer se je privlekla mimo Narodnega doma tolpa Lahov, ki je kričala „evviva Verdi!“ in začela bombardirati Narodni dom s kamenjem, ki ga je morala prinesti nalašč v ta namen s seboj od nekod iz okolice, kajti po tlakovanih tržaških ulicah vendar ni gramoza! Nekaj takih kamenitih dokazov italijanske dvatisočletne kulture hranimo v našem uradništvu v spomin na praznovanje Verdijeve stoletnice. Dostojneje pač niso mogli proslaviti tega praznika kulture, nego z zločinskim napadom na Narodni dom. Škode nam sicer niso povzročili prav nobene, pokazali pa so se prav taki, kakor so v resnici: nekulturni divjaki! Verdi se pač res mora v grobu obračati globokega ogorčenja, da se taki ljudje drznejo jemati njegovo ime v svoja usta in s takimi kulturnimi čini proslavljati njegov spomin!

Blag mu spomin. Prejeli smo: V onem času, ki ga opisujete v „Edinosti“, ko je bilo pri tukajšnjem okr. sodišču vse v največjem neredu, sem šel in na imenovanem sodišču vprašal za neko pojasnilo. Uradniki so drezali drug drugega, in ker sem govoril slovenski, so me nekako pomilovalno odpravili — ne da bi kaj opravil. Šel sem nato naravnost v sobo k blagopokojnemu Ternovcu in mu povedal, kako se mi je zgodilo. „Da, da, tako je pri nas,“ mi je rekel. Vstal je in me peljal za roko v sobo, kjer sem bil prej. Ne morem vam popisati, kako je uradništvo,

Dr. PEČNIK

(Dr. PETSCHNIGG)

TRST, VIA S. CATERINA STEV. 1.

Zdravnik za notranje (splošne) bolezni 8—9 in 2—3 in specialista za kožne in vodne (spolne) bolezni: 11½—1 in 7—7½.

Franc Štrancar

gostilničar v Trstu, ul. Giuliani 32
priporoča cenjenemu občinstvu svojo

GOSTILNO

v kateri toči pristno vipavsko domače vino lastnega pridelka, ter Istrsko in druga vina. Domača kuhinja. Vse po zmernih cenah. Priporoča se cenjenemu občinstvu za obisk.

AGO

čevlji brez šivanja in žebjev

Izvršuje edino le

Franjo Cink v Trstu

ulica Cecilia Rittmeyer št. 12.

Izvršuje tudi vsako drugo naročilo točno in ceno. — Na zahtevo pride tudi po naročila izven mesta.

R. Gasperini, Trst

Telefon št. 1974.

špediter

Via Economo št. 10.

Prevozno podjetje

Sprejema razcarinjanje vsakega koli blaga iz mitnic, dostavlja na dom.

POŠILJATVE, POTEGA KOVČEGOV. NAJUGODNEJŠE CENE.

Zastopstvo trrdke „Cement“

Tovarna cementa „Portland“ v Splitu.

PRODAJA NA DROBNO.

CENE BREZ KONKURENCE.

Novo pogrebno podjetje, Trst

(vogal Piazza Goldoni) - CORSO 47 - (TELEFON št. 14-02.)

Prevoz mrličev na vse kraje

Zastopstvo s prodajo pogrebnih predmetov: J. MRZEK, Opčino št. 170; T. VITEZ v Nabrožini na trgu pri cerkvi; A. JAMSEK, pri Orehu (Noghere); F. BRNETIČ v Šklednju.

Zaloga pristnih voščenih sveč lastnega izdelka. Podjetje bogato preskrbljeno z najnovejšo opremo. Vozovi za veličastne sprejeme z bogato opremo in od najenostavnejših do najbolj luksurjernih. Krasna izbira vencev iz umetnega, cvetja, biserov, kovine in porcelana, krste iz kovine in raznovrstne iz lesa, pajčolan oblike, obvalno itd. — Za poročence, birmance in druge svečanosti bogata izbira raznovrstnih, vencev in cvetlic veščenih in barvanih. — Vsi predmeti so stalno na razpolago. Stalne cene brez konkurence postrežba točna. Nočna naročila se sprejemajo v lastnih prostorih zaloga podjetja ul. Tesa št. 31. telefon 1402. Družabnik in upravitelj H. ŠTIBILJ

Velikanska zaloga pohištva in tapecarij

:: Paolo Gastwirth ::

TRST, ul. Stadlon št. 6 - Telefon 22-85 (hiša gledališča Fenice)

Najbolj ugoden vir za nakupovanje bodisi glede cen, kakor tudi kakovosti. Kolesariz izbor.

Napredek vede!

Najenergičnejše in gotovo se zdravi sifilis s svetovnim sredstvom

== IORUBIN CASILE ==

Stotine zdravniških potrdil potrjuje, da se uretralna zoženja, prostatitis, uretritis in meh. katarji korenito ozdravijo s konfeti Casile

N. Casile.

Konfeti Casile urejajo uriniranje, ne da bi bilo treba rabiti zelo nevarnih čevk (šilling), popolnoma odpravljajo in oblažujejo pečenje in pogosto uriniranje; edini korenito ozdravijo uretralna zoženja (prostatitis, uretritis, cistitis), mehorne katarje, kamen, nesposobnost za zdravljanje urina, sluzaste tokove itd. — Škatlja konfetijev Casile K 4.—

Iorubin Casile, najboljši protisifilitično in poživljajoče kriptično sredstvo, ki se uporablja z uspehom proti sifilisu, anemiji, impotenci, kostoboli, lahias, vnetju žlez, poškodbam medeničnim, izgubi semena, polucijam, spermatoriji, steriliteti, neurasteniji, energičen razkrojevalec urinske kisline itd. — Škatlenca Iorubina Casile K 3-50.

Vbriganec Casile zdravi belil tok, akutne in kronične katarje, vaginitis, uretritis, endometritis, vnetje in izpad maternice itd. — Škatlenca vbriganca Casile K 3-50.

Kdor želi večji pojasnil, tiskovin itd. naj naslovi dopis na lekarno Lloyd za g. Casile Trst, ki poda odgovor s obratno pošto zastoj in s vsa rezervno. Priznani medicinski izskiki CASILE se prodajajo v vseh akreditiranih lekarnah. — Zaloga v Trstu: Lekarna Lloyd, V. Orologio 1

sestoječe iz samih Lahov, ostrmelo, zagledavši mene pod roko svojega uradnega načelnika! A motil sem se, ko sem pričakoval, da bo Ternovec opsoval te nesposobne ljudi. Mirno in popolnoma hladnokrvno je sprejel priliznjene slovenske poklone, ter naročil, naj si mi postreže. Starejši uradnik se je v slabi slovenščini izgovarjal, češ, da so že iskali, da pa ne najdejo. Pokojnik je šel naravnost k neki knjigi, jo pokazal s prstom, strmečim uradnikom rekoč: „Tukaj je ono, kar stranka želi“ — in našlo se je nenadoma! Tam, kjer bi bil kdo drugi nastopil z vso energijo in odločnostjo, je pokojni Ternovec znal z mirnim in dostojanstvenim nastopanjem vplivati na podrejeno uradništvo tako, da je dosegel vse, kar je želel.

Uradništvo se je izboljšalo in red se je napravil, a obenem si je pokojnik ohranil simpatije svojih podrejenih.

In zopet renjiko! Včeraj smo že imeli priliko, da smo posvetili v tisto „galantuomstvo“ renjiko! s katerim se tako bahajo razni „Piccoli“, „Indipendenti“, „Pittaki“ in drugi podobni kamoraški veljaki zlasti tedaj, ko gre za to, kaka krivica se godi renjikom v Trstu s strani tržaške policije, ki te „poštenjake“ tako kar brez najmanjšega varstva, popolnoma nedolžno pošilja čez mejo tja, odkoder so prišli. Kakšen hrup je zagnalo italijansko časopisje n. pr. zaradi onega Reglinja, ki ga je tržaška policija pognala čez mejo, seveda popolnoma po krivici! Nič ni storil, nič ni zagrešil, in vendar je moral čez mejo. Bil je nedolžen, kakor angelček v nebesih, samo — ukradel je partisoč ta „galant uomo“!

No, čast, komur čast, in nikdar nismo in ne bomo trdili, da so morda vsi renjiki v Trstu takšni. Ne, prav radi priznamo, da so pravi poštenjaki med njimi, celo veliko, veliko poštenjši nego marsikateri takolimenovani tržaški Italijan; toda veliko pa jih je med njimi, ki jim je poštenost popolna „španska vas“ in katerim potem kaže tržaška policija pravo pot v njihovo domovino. So pa tudi taki, ki ne potrebujejo policije, ker gredo raje sami, in med tiste je tudi spadal neki Giovanni Fossa, sluga pri tujakšaji „Prometni banki“ („Banca mobiliare“). Mož je bil renjiko! in se je odpeljal v Italijo, ne da bi zato vedela niti banka niti tržaška policija. Sivar sama na sebi bi bila sicer popolnoma nedolžna, kakor je nedolžen vsak renjiko! toda Fossa je kot poštenjak seveda le pomotoma vzel s seboj več denarja, kakor je bilo treba, in ta denar seveda tudi le slučajno ni bil njegova last, temveč last omenjene banke. Stvar je vendar popolnoma nedolžna, gre namreč le za par tisočakov, pa se nahajajo hudobni ljudje, ki pravijo: No, poglejte, zopet renjiko!

Rojanskim Slovincem! V naša otroška vrtca se je začelo v zadnjem času novo življenje, ki mora razveseliti vsakogar, kdor vidi našo mladino, našo bodočnost, kako veselo se zabava in pri tem navaja k ljubezni do svoje materinščine. Vesele perzice done v vrtcu in igra se viši za igro, veseleje druga od druge. In tako skače in se veseli ta drobč, da mora res vsakomur, ki ga gleda, radosti zalgrati srce. Toda prihaja poldnevni čas. Deca začne čutili, da je prazen želodec in da ga je treba zopet napolniti. Premožnejši starši prihajajo ali sami ali pa pošiljajo svoje posle po deco, ki je v vrtcu, da jo povedejo domov k obedu. Toda kaj pa otročiči nepremožnih staršev? Mati je morala kuhati obed za očeta in mu ga ponesti na delo. Za otročiča v vrtcu ni nikogar, ki bi prišel ponj, ni nikogar, da bi ga spremlil domov. In glavica se povesti in iz očesec začnejo po preji tako veselem ličcu kapljati debele solze —

Vodstvo otroškega vrtca je zato sklenilo, da bo otrokom ubožnejših staršev, ki ne morejo prihajati opoldne ponje v vrtce, dajalo opoldansko hrano in tako tudi v tem pogledu olajševalo staršem skrb za deco. Toda stvar stane denar, in zato se vodstvo otroškega vrtca obrača zlasti na imovitejše rojanske Slovence, da po svojih najboljših močeh podprejo vodstvo otroškega vrtca v tem redoljubnem delu in prispevajo k stroškom za opoldansko kosilo deci v otroškem vrtcu. Vsak dar je dobrodošel, a čim večji bo, tem boljši bo! Prosimo torej!

Intendanci slovenskega gledališča v Trstu se je posrečilo pridobiti za enkratno gostovanje slavno našo rojakinjo, primadono kr. hrv. dež. gledališča v Zagrebu, gospodično Miro Koroščevo. Proslavljena pevka nastopi v Trstu 19. tega meseca.

Izjava. — Z ozirom na izjavo odbora godbenega odseka NDO, priobčeno v cenjeni „Edinosti“ dne 11. t. m. izjavlja podpisani, da se „I. Tržaška slovanska godba“ nikdar ni izdajala in da se sploh ne izdaja za godbo NDO, pač pa vedno za „I. Trž. slovansko godbo“, ki nima potrebe, da bi se posluževala drugih „firm“, ker ima pod pravim imenom še preobilo naročil. Sovražnikom naše godbe, ki se upajo dokazati nespornost, bodi povedano, da je društvo v tem slučaju pripravljeno takoj se razpustiti ter svoje premoženje zapustiti družbi sv. Cirila in Metoda.

Odbor I. tržaške slov. godbe.

Slovensko gledališče v Trstu.

V soboto zvečer in v nedeljo popoldne smo imeli na našem odru zopet „Zrinjskega“, prvo opero v letošnji sezoni. O delu samem nam ni treba govoriti, saj je znano našemu občinstvu še iz lanske sezone, pač pa par besedi o obeh teh dveh uprizoritvah.

Odkrito povedano, sobotna uprizoritev je kazala v splošnem precej pomanjkljivosti, čemur se pa ni čuditi, saj je bilo, izvzemši Zrinjskega, Sulejmana, Juraniča in Levija, vse ostale uloge treba študirati popolnoma nanovo in ni bilo za vse skupaj niti teden dni časa. V zboru je menda tudi nekaj novincev, in tako je bilo zlasti tu čutili precej praznine v petju in neokretnosti v nastopih. Glede na glavno ulogo Zrinjskega priznavamo prav radi, da je g. Primožič znatno napredoval in v pevskem in igralskem pogledu in podal svojo ulogo vredno izredne pohvale. Vidi se, da mu je bil vzor Vušković in da je znal najti pot za njim. Prav isto velja tudi za Sulejmana g. Rumlja. Tudi znaten napredek. V Juraničevi ulogi smo čuli zopet ljubega znanca iz prošle sezone, g. Cergolja in zdravnik Levi g. Bordona je bil sigurnejši in polnejši nego lani.

Prvikrat smo čuli ob tej priliki naše nove moči gci. Fritzevo in Plitzeva ter g. Duro. Gca. Fritzeva v ulogi Jelene je odločno ugajala. Ni ravno velike sile v njenem glasu, toda vzlic temu nekaj oblega, polnega, v vseh legah enakomernega. Tu patam se čuje nekoliko temno, pokrito, zlasti v nižji legi, dočim pa je v višini jasen in zvenec. Pevka kaže dobro šolo in pričakujemo od nje prav dobrih ustvaritev. Ulogo Jelene je izvedla prav dobro v vsakem pogledu, tudi igralskem. Uspavanka „Cvate ruža“ je bila nekoliko trda; drugič torej nekoliko nežnejše, slajše. Izgovor tu patam nekoliko nejasen.

Gca. Plitzeva ni bila v ulogi Eve v svojem življu, zato obširneje izpregovorimo o njej, ko nastopi v subretni ulogi. Vsekakor pa je, sodeč po tem, kar nam je podala z Evo, videti, da si je pridobilo ž njo naše gledališče dobro moč. Posebej naj omenimo lepo izvedena dueta Eve in Jelene v kleti ter Eve in Zrinjskega v predzadnji sliki.

G. Dura, ki je pel ulogo Sokoloviča, je bil zlasti v sobotni uprizoritvi očitno indisponiran in ni prav mogel priti do veljave, kar se mu je pa znatno bolje posrečilo pri ponovitvi v nedeljo popoldne. Uloga sama po sebi zahteva junaškega tenorja, ki naj odgovarja serijoznemu basu Sulejmanovemu in se posebno lahko razvije do polne sile v ariji „Sad je vlast u mojih rokah“. Junaški tenor g. Dura ni, in je v njegovem glasu čuti kolikortoliko lične mehko, kar je bilo čutili zlasti v omenjeni ariji, za katero pa je, vsaj prvič, kapelnik, že z ozirom na pevčovo indispozicijo, povzel nekoliko prehitro allegro. Kakor rečeno, je bil g. Dura pri ponovitvi glasovno mnogo bolj razporejen in mu je občinstvo tudi izkazalo svoje priznanje z živahnim odobravanjem. Vsekakor upamo, da nam poda ob drugi priliki, ko bo razpolagal z vsem svojim glasom, kaj res dobrega ter si tudi za tedaj pridržimo svojo končno sodbo o njem.

O nedeljski ponovitvi opere moramo reči, da je bila znatno boljše od prve uprizoritve. Občinstvo je bilo z odobravanjem

Josip Grižon

TRST, ulica Belvedere št. 2
Prodajalna čevljev
finih in preprostih za moške, ženske in otroke vseh vrst. — Sprejemajo se naročila po meri in popravki.
CENE ZMERNE

Notarska pisarna v Podgradu
— sprejme takoj —
gospico izurjeno
v pisanju na stroj

Plača po dogovoru.
Ponudbe pod št. „2301“ na In-seratni oddelek „Edinosti“.

Podpirajte družbo
SV. CIRILA IN METODA.

Josip Vispovic
Zaloga ulica Dante Alighieri št. 3.
Peki in slaščičarji!
Lopate male in velike, lopate v obliki vesla, vedno na izbero. Zajemena kakovost. Cena od 4--6 kron.

KLAVIRJI

Bösendorfer, Gebrüder Stingl, Koch & Korselt, H. Rachoe itd. se prodajajo in dajejo v najem po zmernih cenah proti gotovini kakor tudi na obroke.

UGLAŠANJE IN POPRAVE.

ZANNONI
Piazza S. Giacomo 2. II, Corso.
TELEFON 12-57.

GOSTILNA
All'Antica Pompel TRST
Goldoni in na istem trgu se nahajajo se toplo priporoča slovenskemu občinstvu za oblen obisk. **CAFFE GOLDONI**
Fran Marinček.

Prva in edina pisarna
v vojaški stvari

(koncesionirana od v. k. namestništva)
Trst, ulica della Caserma 5, II. n.

Daja nazvate in informacije o vsem, kar se tiče novčenja in vojaške službe. Izdeluje in odposilja vsako vrsto proučaj vojaškega razvoja — opređenje od raj. enoletno prostovoljstvo, ženitve, dosezanje zakonitih ugodnosti glede praznične službe, vzajemstva v vojaški šoli itd. — Pooblaščen je zastopati stranke pred oblastnjami. — Reševanja hitro in točno. — Uradne ure: Ob delavstvih od 9. predpoldne do 7. popoldne. Ob nedeljah in praznikih od 10. do 12. opold.

Anton Breščak

Anton Breščak
Gorica - Gosposka ul. (G. Carducci) 14, v lastni hiši.
Prva in največja slovenska zaloga in tovarna pohlštva na Primorskem.
V zalogi ima vedno nad 50 modernih in jedlinih spalnih sob.
Cene od 300 do 3000 K soba.
Edina slovenska delavnica tapetarij.
Velika izbira slik, stolic kakor tudi železnega pohištva.
Sprejema naročila za opreme vil, hotelov i. t. d.

Advokata dr. Josip Wilfan in dr. Janko Šavnik v Trstu, Nova ulica 11, sprejmeta takoj v službo

== pisarniškega ==
ravnatelja.

Ponudbam je priložiti spričevala o šolski izobrazbi in eventualnem dosedanjem službovanju.

Gostilna „pri Deteljici“
v Trstu, ulica Belvedere 7.

Podpisana naznanjam s tem uljudno, da sem prevzela imenovano gostilno, ter se tem potom prav toplo priporočam cenj. gostom. Točila bodem sama pristna vipavska in istrska vina, kakor tudi izboren kraški teran po najzmernejših cenah; na razpolago so vedno dobra in sveža mirza in gorika jedila. Posebno se priporočam cenj. gg. uradnikom za abonement na hrano.

Z odličnim spoštovanjem
ANGELA KJUDER, lastnica.

Ljudska urarna
BOGOMIL PINO
Trst, ulica Vincenzo Bellini št. 13
(neposredno preko sv. Antona novega)

Bogat izbor
ur, verižic, ovratnih verižic, uhanov, prstaničev, zapustale itd.
Konkurenčne cene.

POZOR! Ulica Belvedere 22!
Včeraj, v soboto se je odprla

nova: čevljarnica

lastnoročnega obnavlja vsake vrste po nizkih cenah. Naj boljši in na zamlji te ugodne prilike!
Z odličnim spoštovanjem se priporoča za o ilan obisk u am
GABRIEL GERMEK.

Kupujte Rolinsko cikorijo!

80.000 UR

Ker sem prevzel veliko množino ur, sem v stanu ponuditi elegantno Remontoir uro (na s dro) iz double leta za K 280. Ista teče 36 ur in je električnim potom s zlatom prevlečena. Jamstvo za 4 leta. 1 komad K 280, 2 kom. K 520, 3 kom. K 780.

— Eksportna trrdka —
H. Spingarn, Krakovo 169.
NB. Dovoli se menjava a l pa se vrne denar.

UMETNI ZOBJE
Plombiranje zobov.

Izdiranje zobov brez

vsake bolečine

Dr. J. Germák V. Tuscher
tobozdravnik konces. zobni tehnik
TRST
Ulica della Caserma št. 13. II nadat.

